

Sprawozdanie

Monitorowanie losów absolwentów kierunek pedagogika

Stan na dzień październik 2016 r.

Dane ogólne

Ankietę wypełniło 176 osób, z tego zdecydowaną większość stanowią kobiety (93,7%), co jest w zasadzie oczywiste, ponieważ w Instytucie Pedagogiki studiuje głównie kobiety.

Co wiemy o naszych absolwentach? Dwie trzecie spośród nich (71,4%) to są ludzie w przedziale wieku 25-29 lat. Powyżej 29 lat ma zaledwie 8,6%. Zatem zdecydowaną większość stanowią ludzie młodzi we wczesnej dorosłości. Patrząc na nich z perspektywy wielkości miejsca zamieszkania największa grupa mieszka w mieście powyżej 500 tys. mieszkańców (46,8%) najprawdopodobniej we Wrocławiu. Drugą grupą pod względem liczebności stanowią absolwenci mieszkający w środowisku wiejskim (19,1%).

Blok 1 - Studia

Na naszą ankietę odpowiedzieli absolwenci studiów z lat 2012-2015 studiujący w większości w trybie niestacjonarnym, stąd nieco więcej wiemy o absolwentach tego typu studiów. Więcej odpowiedzi udzieli nam absolwenci studiów magisterskich.

Patrząc z perspektywy specjalności studiów, to na poziomie studiów licencjackich największą ilość odpowiedzi posiadamy od absolwentów Pedagogiki opiekuńczej z terapią (78,1%). Jest to pewna trudność wynikająca z konstrukcji ankiety. Absolwenci w wielu przypadkach musieliby tę ankietę wypełniać dwukrotnie – raz jako absolwenci studiów licencjackich, drugi raz magisterskich. Analizując zgromadzone dane, można zauważyć, że wielu absolwentów studiów magisterskich wcześniej kończyło nasze studia licencjackie, jednak identyfikują się raczej z II stopniem kształcenia.

W przypadku studiów magisterskich (Studia magisterskie I - dla absolwentów pedagogicznych i nauczycielskich) najczęściej respondentów rekrutowało się ze specjalności: Poradnictwo zawodowe i coaching kariery

(40,9%), Poradnictwo i pomoc psychopedagogiczna (34,1%), Pedagogika opiekuńcza z terapią (19,3%).

(Studia magisterskie II - dla absolwentów niepedagogicznych i nienauczycielskich) najwięcej respondentów rekrutowało się ze specjalności: Wychowanie wczesnoszkolne i edukacja wczesnoszkolna (47,6%) oraz Pedagogika opiekuńcza z terapią (33,3%). Przyczyną tego jest fakt, iż zwykle na tych studiach są mniej liczne grupy i zwykle można utworzyć tylko dwie specjalności. Poza tym w ofercie jest mniejszy wybór specjalności niż na ścieżce na studentów po studiach pedagogicznych.

Największa grupa odpowiadających to były osoby kończące studia z wynikiem plus dobrym (57,7%). Osoby z wynikiem bardzo dobrym stanowiły 22,9%. Pedagogika była kierunkiem studiów, na którym najbardziej zależało 72,6% absolwentów. Ponad jedna czwarta spośród nich chciała podjąć studia na innym kierunku. Ponad połowa respondentów twierdzi, że wybór naszych studiów to był dobry pomysł i tego by nie zmienili, 20% zmieniło by kierunek, 17%, że zmieniliby uczelnię.

W trakcie studiów w naszym instytucie 9,7% naszych absolwentów realizowało inne studia na różnych kierunkach, głównie nauk społecznych: innych specjalności pedagogicznych, filologii.

Interesujące są odpowiedzi naszych absolwentów na pytanie: *Co dzisiaj nasi absolwenci zmieniliby w wyborze studiów wyższych.* Najpopularniejsza (najczęstsza) odpowiedź 96 (54,5%) osób mówi: nie zmieniałbym nic.

Śród respondentów 21,6% absolwentów kontynuowała kształcenie na Uniwersytecie Wrocławskim, 28,9% kontynuowała naukę w innych uczelniach. Respondenci wybierali różne uczelnie i odmienne niż pedagogika kierunki studiów. Często wybieraną uczelnią była Dolnośląska Szkoła Wyższa.

Spora część absolwentów (26,5%) brała udział w kształceniu w innych formach (kursy, studia podyplomowe).

Zaledwie 12 osób spośród naszych respondentów (7% ogółu respondentów) uczestniczyło w programach wymiany międzynarodowej.

Zdecydowana większość naszych absolwentów pracowała w trakcie studiów wykonując pracę związane z profilem studiów lub potencjalną przyszłą pracą

(43,3%) i pracę nie związane ze studiami (32,1%). Było bardzo mało absolwentów (6,9%), którzy nie pracowali w trakcie studiów. To może świadczyć o aktywności naszych byłych studentów, ich zaradności, ale również – być może – ubogich środowiskach, z których się rekrutują.

Blok 2. Poszukiwanie pracy

Zdecydowana większość naszych absolwentów jest zdania, że studia przygotowały ich do wejścia na rynek pracy (62,1%). Wysoki odsetek młodych ludzi jest aktualnie zatrudniony (87,5%). Ale niezatrudnieni nie pracują głównie dlatego, że uczą się dalej (36,4%), podjęli obowiązki rodzinne i domowe (18,2%), prawdopodobnie są matkami sprawującymi opiekę nad dziećmi.

Absolwenci uważają, że studia ich przygotowały do pracy - ponad 60 %, że wykorzystują kompetencje, które nabyli i chcą pracować w tych miejscach jak długo się da. Są raczej zadowoleni z zarobków (ale ktoś nas jest zadowolony w pełni???) 74 % wykonuje pracę zgodną lub pokrewną ze studiami.

Poszukując pracy absolwenci aplikowali do wielu instytucji. Największa grupa ubiegała się o pracę u więcej niż 10 pracodawców (36,6%). Zdecydowana większość z nich podejmowała zatrudnienie już podczas studiów (50%). Prace znajdowali wykorzystując ogłoszenia w Internecie (60,4%), nawiązując bezpośredni kontakt z pracodawcą (50,6%) oraz sieć kontaktów znajomi/ rodzina (49,4%). Wybierając pracę kierowali się głównie możliwościami rozwoju zawodowego (60,4%), dogodną lokalizacją miejsca pracy (48,1%), dobrą atmosferą w pracy (43,5%), pewnością zatrudnienia (39,6%), poziomym wynagrodzenia (38,3%), możliwościami awansu (31,8%).

Kryteria, które oceniali nasi absolwenci jako najważniejsze dla ich pracodawców to przede wszystkim: cechy osobowości i charakteru (65,6%), posiadanie dyplomu studiów wyższych (48,7%), wcześniejszy kontakt z praktyką (45,5%), konkretny kierunek studiów specjalności (45,5%).

Blog III. Praca zawodowa

Większość respondentów pracowała powyżej dwóch lat (65,5%), najczęściej u jednego pracodawcy (78,6%). Respondenci znaleźli zatrudnienie w sektorze państwowym (51,8%), przede wszystkim w instytucjach edukacyjnych. Jest tu jednak całe spektrum różnych innych miejsc pracy. Patrząc na ich zatrudnienie z perspektywy wykonywanych zawodów zdecydowana większość spośród nich pełni role nauczycieli i wychowawców. Są jednak również przedstawiciele oryginalnych, znacznie odbiegających od przygotowania zawodowego ról zawodowych.

Absolwenci pracują (prawie 90%) – przeczy to wizerunkowi lansowanemu przez media, że pedagodzy na rynku pozostają bez pracy. Potwierdza to również Barometr Zatrudnienia – dostępny na portalu DWPU. W większości absolwenci są zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę (80,3%), zawartą na czas określony (47,3%), umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony (31,3%), rzadziej umowę zlecenie (12,5%). Większość spośród nich stanowi kadrę niższego szczebla. Są raczej zadowoleni z osiągniętych przez siebie dochodów (53,6%). Pragną pracować w obecnym miejscu pracy tak długo jak długo będzie to możliwe (40,9%).

Fakt, że absolwenci w większości przypadków mają umowę na czas określony nie powinien nas dziwić – jest to normalna praktyka w przypadku osób podejmujących pierwsze zatrudnienia (podobnie jest przecież również na naszej uczelni). Prawie połowa pracowała zresztą już w czasie studiów w zawodach związanych ze studiami, a 30% w innych specjalnościach (a to oznacza, że wzięli sobie do serca to, co im mówimy, aby zdobywali doświadczenie wszędzie i nie czekali na ukończenie studiów). Jeśli nie pracują, to w większości dlatego, że dalej studiują - tu są akurat ci, którzy nie ukończyli jeszcze studiów magisterskich.

Wykonywana przez nich praca jest zgodna (37,7%) lub pokrewna z wybraną w trakcie studiów specjalnością/profilem (37,7%).

Nasi absolwenci w większości przypadków nie podejmowali zatrudnienia poza granicami (84,3%). Większość spośród nich zmieniała swoje miejsce zatrudnienia głównie z powodu nie satysfakcjonującego wynagrodzenia (49,4%), braku możliwości doskonalenia zawodowego (41,8%). To mogłoby świadczyć o twórczym podejściu do pracy i pragnieniu rozwoju.

Blog IV. Ocena posiadanych kompetencji

Absolwenci oceniają, że na rynku istnieje zapotrzebowanie na zdobyte przez nich w trakcie studiów wiedzę i umiejętności (70,6%). Większość z nich wykorzystuje część nabytych w trakcie studiów kompetencji (45,5%), 45 (29,4%) spośród nich wykorzystuje większość kompetencji. Spośród wymienionych w pracy zawodowej kompetencji absolwenci wskazują jako istotne: umiejętności interpersonalne, umiejętności pracy w grupie, pracy z dziećmi i młodzieżą, organizacji pracy, prowadzenia negocjacji, poszukiwania i selekcjonowania informacji, wielozadaniowość, prowadzenie rozmowy i budowanie kontaktu, szeroko rozumiana empatia, samodzielność, - krótko mówiąc - najważniejsze okazują się kompetencje społeczne.

Na pytanie *Jakich umiejętności brakowało?* absolwenci mówią dość często o małej ilości praktyki, wskazują na pewne niedobory osobiste (brak pewności siebie, brak asertywności, nieumiejętność radzenia sobie ze stresem, wystąpień publicznych). Zwracają uwagę na braki odnoszące się do prowadzenia dokumentacji, braki umiejętności pracy z dziećmi - zwłaszcza trudnymi wychowawczo. Pytani o ocenę brakujących kompetencji z perspektywy pracodawcy absolwenci wskazują na: brak poczucia własnej wartości, pewności siebie, braku praktyki, brak umiejętności radzenia sobie z dyscypliną wśród dzieci, z którymi pracują.

Inni wskazują obszary, którymi warto się przejąć i położyć nacisk w trakcie zajęć, a które sprowadzają się do jednego - więcej możliwości testowania teorii.

To, czym możemy się martwić to to, że nasi absolwenci oceniani są jako niepewni siebie, mało kreatywni, boją się wystąpień publicznych, czy zarządzania innymi - na to zatem położyć trzeba większy akcent w trakcie naszych studiów, stawiać im większe wyzwania i wspierać ich. To zadanie wychowawcze, od którego większość z akademików ucieka - nastawieni jesteśmy (jak cały nasz system edukacyjny) na wyszukiwanie, gdzie popełnili błąd, zamiast ich chwalić za to, co się udało, wzmacniać to, co osiągnęli...

Postulaty, uwagi dotyczące metodologii oraz uwagi techniczne odnoszące się do raportu

Członkowie komisji, zwracali uwagę, że niektóre komórki kwestionariusza muszą być zdefiniowane jako obowiązkowe. Wskazywali na cele badań i pewne niedociągnięcia związane z narzędziem. Celem naszego monitorowania jest sprawdzenie, czy dobrze przygotowaliśmy absolwentów do zaistnienia na rynku pracy w zawodzie wyuczonym lub innym, ale z wykorzystaniem kompetencji nabytych u nas. Czyli zakładamy, że przygotowaliśmy ich do pracy, pracę mają i wykorzystują w niej to, czego się do absolutorium nauczyli. Jeżeli czegoś nie nauczyliśmy, to powinniśmy zmienić coś w programach (sylabusach) poszczególnych przedmiotów, żeby było lepiej.

Wątpliwości i dyskusje dotyczyły np. zatrudnienia na 9 miesięcy w szkole, nawet na umowę o pracę, nie daje pewności na przyszłość i nie wiadomo, co będzie za rok. Poza tym praca pracy nierówna, nikt nie podał, że pracuje w dyskoncie, chociaż widzimy tam naszych absolwentów (umowa o pracę na czas nieokreślony!).

Odpowiedzi na pytania 28 (gdzie pracują) i 29 (na jakim stanowisku) są skrótowe (opiekun - kogo? chorej staruszki w domu?), referent, pomoc administracyjna, specjalista do spraw sprzedaży, trener działu sprzedaży, sprzedawca (gdzie?). Kilka osób pracuje w żłobku, ale na żadnej z naszych specjalności do pracy z tak małymi dziećmi nie przygotowujemy. Absolwenci wielokulturowej, która się jeszcze nie utworzyła... może ktoś kliknął wyżej/niżej i wyszła coś, co nie jest w pełni zrozumiałe, ale to się wrzuca w procent błędu statystycznego.

Pytania otwarte pokazują, że absolwenci (przynajmniej ci, którzy darzą nas sympatią i poświęcili czas na wypełnienie ankiety) potrzebują zajęć z mowy ojczystej:) Niektórzy w ogóle nie wykorzystują żadnych kompetencji, albo nie wiedzą, co mieliby wpisać, skoro się czegoś nie nauczyli na poprzednich etapach edukacji (języków, IT). Z naszego punktu widzenia chyba najistotniejsze jest wskazanie, czego im brakowało na studiach i teraz w pracy zawodowej sobie nie radzą (pyt. 46). To warto rozbić na specjalności i skorygować treści prowadzonych zajęć.

Biorąc pod uwagę, że specjalności: poradnictwo, pedagogika opiekuńcza i wczesnoszkolna co roku kończy po około 40 osób – uznać należy, że ankiety wypełnione przez ponad 170 osób to jak na początek wynik niezły.

Wnioski

1. Ankieta – to narzędzie wciąż nie jest doskonałe. Pozwala jednak dokonać częściowej analizy danych w niej zawartych. W perspektywie stwarza możliwości prowadzenia dalszych badań z podziałem na specjalności.
2. Aby zwiększyć reprezentatywność trzeba zadbać o zmotywowanie przedstawicieli specjalności słabo, bądź w ogóle nie reprezentowanych absolwentów. To zadanie dla koordynatorów specjalności. Nie zachęćni – jako studenci - bez kontaktu jako absolwenci, młodzi ludzie nie zechcą wypełniać ankiety. Bo nie mamy prawa ich zmusić. Zatem jedyną formą jest zachęta, otwartość i utrzymywanie kontaktu.
3. Obraz, choć niepełny – jest bardzo optymistyczny 90% ludzi pracuje!!!! optymistyczny. Absolwenci wybraliby ponownie pedagogikę.
4. Dobrze oceniają kompetencje nabyte w toku studiów.
5. Wskazują braki. Wśród nich – w moim rozumieniu – część praktyczna kształcenia jest akcentowana, jako niedowartościowana.
6. Absolwenci Instytutu Pedagogiki kontynuują naukę często poza Uniwersytetem Wrocławskim, choć do zbadania pozostają przyczyny (brak specjalności, kierunków studiów?, niższe koszty? renoma innych uczelni?). Absolwenci studiów magisterskich - jeśli o tym piszą – to mówią o studiach podyplomowych – tu warto się zastanowić, dlaczego nic interesującego, w ofercie na mamy. Warto popatrzeć na to rynkowo – jest słuszne poszukiwanie innych studiów – kiedy absolwenci posiadają licencjat i magisterium z pedagogiki – POWINNI iść na studia ekonomiczne, psychologiczne, inne – bo po im trzeci dyplom z pedagogiki?
7. Absolwenci posiadają pracę. W zasadzie b. mały jest odsetek osób bez zatrudnienia. To bardzo optymistyczny wynik.
8. W większości jest to działalność zgodna lub pokrewna z ich przygotowaniem zawodowym. Są oczywiście grupy młodzieży pracującej w obszarach odległych pedagogice. Ufać należy jedynie, że wykorzystują tam kompetencje zdobyte w Instytucie Pedagogiki UWr!
9. Kontakt z pracą następuje wcześniej już na etapie studiów. To jest równocześnie informacja, że nasza młodzież akademicka nie tylko studiuje. I staje się to normą. I odnosi się to nie tylko do studentów niestacjonarnych.

10. Konieczny jest kontakt z pracodawcami (stały i bezpośredni) i weryfikowanie ich potrzeb odnoszących się do absolwentów. Kłopotem jest b. zróżnicowane spektrum pracodawców w obrębie pracy pedagogicznej.

Przygotował Andrzej Ładyżyński

Konsultacja Violetta Drabik-Podgórna